

Materiały do ćwiczenia 1

Przez usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych należy rozumieć zarobkową działalność usługową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły, polegającą na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 4. ust. 3 pkt 2-6 ustawy o rachunkowości, a więc wykonywanie czynności z zakresu:

- prowadzenia, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym,
- okresowego ustalania lub sprawdzania drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów,
- wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- sporządzania sprawozdań finansowych,
- gromadzenia i przechowywania dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą.

Na mocy [art. 76a ust. 3](#) ustawy o rachunkowości, działalność polegającą na usługowym prowadzeniu ksiąg rachunkowych mogą obecnie wykonywać przedsiębiorcy, pod warunkiem, że czynności z tego zakresu będą wykonywane przez osoby, które:

1. mają pełną zdolność do czynności prawnych;
2. nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwo skarbowe oraz za przestępstwa określone w rozdziale 9.

Przedsiębiorcy usługowo prowadzący księgi rachunkowe są nadal obowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzeniem tej działalności (por. [art. 76h ust. 1](#) ustawy o rachunkowości).

Czynności doradztwa podatkowego

Z dniem 10 sierpnia 2014 r. – w wyniku wejścia w życie przepisów ustawy deregulacyjnej – zmieniły się również przepisy ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2011 r. nr 41, poz. 213 ze zm.). Nowelizacja wprowadza zmiany w treści [art. 2 ust. 1 pkt 2](#) ustawy o doradztwie podatkowym, rozszerzając katalog czynności doradztwa podatkowego. Obecnie czynności doradztwa podatkowego obejmują:

1. udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami,
2. prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie,
3. sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie,
4. reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach wymienionych w pkt 1.

Całkowitą deregulacją objęto wykonywanie czynności wymienionych w [art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3](#) ustawy o doradztwie podatkowym, tj. m.in. **prowadzenie w imieniu i na rzecz podatników ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz sporządzanie zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie pomocy w tym zakresie**. Obecnie czynności te może

wykonywać każda zainteresowana osoba (np. biura rachunkowe, a także inne podmioty, które nie mają szczególnych uprawnień). Zawodowe wykonywanie czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy o doradztwie podatkowym, tj. m.in. udzielanie podatnikom porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych oraz reprezentowanie ich w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w sądzie, zastrzeżone jest wyłącznie dla podmiotów uprawnionych, w rozumieniu ustawy, tj. osób fizycznych wpisanych na listę doradców podatkowych, adwokatów i radców prawnych. Ponadto do zawodowego wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o doradztwie podatkowym, są uprawnieni biegli rewidenci.

Ubezpieczenie OC biur rachunkowych

Ubezpieczeniem OC jest objęta odpowiedzialność cywilna przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych za szkody wyrządzone w następstwie działania lub zaniechania ubezpieczonego, w okresie ubezpieczenia, w związku z prowadzoną działalnością. 19 stycznia 2015 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (Dz. U. poz. 1616). Przepisy tego rozporządzenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych od tego dnia.

Formy organizacyjno-prawne dla działalności biur rachunkowych

Przedsiębiorstwo indywidualne (osoba fizyczna prowadząca działalność) jest prowadzone i reprezentowane przez właściciela, który odpowiada bez ograniczeń za wszelkie zobowiązania wynikające z działalności firmy, zarówno majątkiem przedsiębiorstwa, jak i majątkiem osobistym. Właściciel kieruje przedsiębiorstwem samodzielnie, może on zatrudniać pracowników, jest jednak osobiście odpowiedzialny za wszystkie decyzje dotyczące firmy. Do utworzenia przedsiębiorstwa jednoosobowego niezbędna jest rejestracja działalności w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Regulacje prawne nie nakładają na założycieli żadnych wymagań kapitałowych oraz nie ograniczają ich wielkości. Z uwagi na odpowiedzialność jaką ponosi właściciel i prostą zależność pomiędzy kapitałem a sytuacją majątkową przedsiębiorcy, forma ta znajduje zastosowanie przede wszystkim w odniesieniu do micro przedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw.

Spółka cywilna

Spółka cywilna to najstarsza znana forma spółki, powstaje ona na podstawie umowy między małą liczbą wspólników, którzy wnoszą do spółki jakiś kapitał lub wkład niepieniężny, np. pomieszczenie biurowe, działkę pod budowę, swój własny opatentowany wynalazek lub po prostu pomysł. Taki wkład rzeczowy nazywamy aportem. Wszyscy wspólnicy mają równe prawo do podejmowania decyzji i reprezentowania spółki na zewnątrz, czyli np. podpisywania umów w jej imieniu. Wszyscy też mają takie samo prawo do zysków i odpowiadają swoim osobistym majątkiem za zobowiązania przedsiębiorstwa. Spółka cywilna nie jest podmiotem prawa, są nimi natomiast poszczególni wspólnicy. Każdy z nich ma swój własny odrębny wpis do ewidencji działalności gospodarczej.

Spółka jawna

Spółka jawna uregulowana jest w kodeksie spółek handlowych. Prowadzi ona przedsiębiorstwo pod własną nazwą (firmą). Jako spółka osobowa prawa handlowego jest zawiązywana na podstawie pisemnej umowy spółki pomiędzy co najmniej dwiema osobami fizycznymi lub prawnymi. Spółka jawna powstaje z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców, jednak nie jest osobą prawną. Każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczeń całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką. Wierzyciel może jednak prowadzić egzekucję z majątku wspólnika dopiero wtedy, gdy zobowiązania nie może zaspokoić z majątku spółki (odpowiedzialność subsydiarna). Prawo do reprezentowania spółki ma każdy wspólnik.

Spółka partnerska

Spółka jest spółką osobową, utworzoną przez partnerów w celu wykonywania wolnego zawodu. Partnerami w tej spółce mogą być jedynie osoby fizyczne, uprawnione do wykonywania wolnych zawodów, m.in. adwokata, aptekarza, architekta, biegłego rewidenta, doradcy podatkowego, księgowego. Spółka może być również zawiązana w celu wykonywania więcej niż jednego wolnego zawodu. Umowa spółki powinna być zawarta w formie pisemnej. Każdy partner ma prawo reprezentować spółkę samodzielnie. Jeśli jednak umowa przewiduje ustanowienie zarządu, wówczas wspólnik jest wyłączony z reprezentowania spółki, a partnerom przysługują uprawnienia rady nadzorczej. Cechą charakterystyczną tej formy spółki jest to, że wspólnik nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki powstałe w związku z wykonywaniem przez pozostałych partnerów i osoby zatrudnione (które podlegają kierownictwu innego partnera) usług związanych z przedmiotem działalności spółki.

Spółka komandytowa

Spółka komandytowa jest korzystną formą w sytuacji, gdy niektórzy wspólnicy (tak zwani komandytariusze) są gotowi zainwestować swoje pieniądze w spółkę i mieć swój udział w jej zyskach, ale nie godzą się na odpowiedzialność własnym majątkiem za zobowiązania spółki (nie godzą się na ryzyko większe, niż wniesiona przez nich suma pieniędzy, tzw. kwota komandytowa). Pozostali wspólnicy (komplementariusze) gotowi są prowadzić i reprezentować przedsiębiorstwo oraz ponosić za nie pełną odpowiedzialność, jak również pokrywać ewentualne straty firmy ze swojego majątku.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Ma ona osobowość prawną, czyli prowadzi działalność we własnym imieniu, płaci podatki od dochodu, który osiąga, może być stroną w sądzie, ma prawo do nazwy, może posiadać własny majątek. Wspólnikami są osoby, które wniosły odpowiedni wkład kapitałowy lub rzeczowy. Za zobowiązania spółki odpowiadają oni do wysokości tego wkładu, ich osobisty majątek nie jest zagrożony. Firmę reprezentuje i zarządza nią Zarząd, który może składać się ze wspólników, ale mogą w nim zasiadać również osoby wynajęte przez nich do prowadzenia spółki. Wspólnicy tworzą tzw. Zgromadzenie Wspólników, które podejmuje najważniejsze decyzje dotyczące np. podziału zysku i ma prawo oceny działalności Zarządu.

Spółka cywilna nie posiada osobowości prawnej. Jest ona jedynie umową, regulowaną przez przepisy kodeksu cywilnego i nie powinno się jej przypisywać podmiotowości prawnej. Podmiotowość mają w jej imieniu natomiast wspólnicy. Pomimo tego że dla celów identyfikacji podatkowej spółce nadawany jest numer NIP nie oznacza to, że nadano jej podmiotowość prawną.

Z uwagi na powyższe, spółka cywilna nie jest również przedsiębiorcą. Przedsiębiorcami są jej wspólnicy. Wspólnikami natomiast mogą być osoby fizyczne. Wówczas danymi identyfikującymi podatnika będącego osobą fizyczną jest przede wszystkim imię i nazwisko. Dlatego też w nazwie spółki cywilnej osób fizycznych zawsze powinny znajdować się imiona i nazwiska wszystkich wspólników spółki. Oczywiście spółka może w nazwie użyć dodatkowego określenia indywidualnego dla spółki nie może jednak pominąć imion i nazwisk wspólników.

Nazwa skrócona spółki cywilnej osób fizycznych również nie może pomijać imion i nazwisk wspólników. Nie dopuszczone jest zatem stosowanie na fakturach danych identyfikacyjnych spółki cywilnej skróconych o imiona i nazwiska wspólników. Te bowiem zawsze powinny znajdować się w nazwie firmy. Nazwa skrócona spółki cywilnej może zatem podlegać skróceniu jedynie w obszarze podanej dodatkowej nazwy własnej lub określenia formy prawnej spółki a więc dla firmy:

“Przedsiębiorstwo handlowo-usługowe KWAK Jan Kowalski, Jan Nowak spółka cywilna”

można zastosować np. nazwę skróconą:

“PHU KWAK Jan Kowalski, Jan Nowak S.C.” .

Art. 43⁴. KC [Firma osoby fizycznej]

Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych.

Art. 43⁵. KC [Firma osoby prawnej]

§ 1. Firmą osoby prawnej jest jej nazwa.

§ 2. Firma zawiera określenie formy prawnej osoby prawnej, które może być podane w skrócie, a ponadto może wskazywać na przedmiot działalności, siedzibę tej osoby oraz inne określenia dowolnie obrane.

§ 3. Firma osoby prawnej może zawierać nazwisko lub pseudonim osoby fizycznej, jeżeli służy to ukazaniu związków tej osoby z powstaniem lub działalnością przedsiębiorcy. Umieszczenie w firmie nazwiska albo pseudonimu osoby fizycznej wymaga pisemnej zgody tej osoby, a w razie jej śmierci - zgody jej małżonka i dzieci.

§ 4. Przedsiębiorca może posługiwać się skrótem firmy. Przepis art. 43² § 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 24. KSH [Firma spółki jawnej]

§ 1. Firma spółki jawnej powinna zawierać nazwiska lub firmy (nazwy) wszystkich wspólników albo nazwisko albo firmę (nazwę) jednego albo kilku wspólników oraz dodatkowe oznaczenie "spółka jawna".

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu "sp. j."

Art. 90. KSH [Firma spółki partnerskiej]

§ 1. Firma spółki partnerskiej powinna zawierać nazwisko co najmniej jednego partnera, dodatkowe oznaczenie "i partner" bądź "i partnerzy" albo "spółka partnerska" oraz określenie wolnego zawodu wykonywanego w spółce.

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu "sp.p."

§ 3. Firmy z oznaczeniem "i partner" bądź "i partnerzy" albo "spółka partnerska" oraz skrótu "sp.p." może używać tylko spółka partnerska.

Art. 104. KSH [Firma spółki komandytowej]

§ 1. Firma spółki komandytowej powinna zawierać nazwisko jednego lub kilku komplementariuszy oraz dodatkowe oznaczenie "spółka komandytowa".

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu "sp.k."

§ 3. Jeżeli komplementariuszem jest osoba prawna, firma spółki komandytowej powinna zawierać pełne brzmienie firmy (nazwy) tej osoby prawnej z dodatkowym oznaczeniem "spółka komandytowa". Nie wyklucza to zamieszczenia nazwiska komplementariusza, który jest osobą fizyczną.

§ 4. Nazwisko komandytariusza nie może być zamieszczane w firmie spółki. W przypadku zamieszczenia nazwiska lub firmy (nazwy) komandytariusza w firmie spółki, komandytariusz ten odpowiada wobec osób trzecich tak jak komplementariusz.

Art. 160. KSH [Firma spółki z o.o.]

§ 1. Firma spółki może być obrana dowolnie; powinna jednak zawierać dodatkowe oznaczenie "spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu "spółka z o.o." lub "sp. z o.o."